

ERKENNING EERDER VERWORVEN COMPETENTIES

EVC-Gids voor de kandidaat

Versie mei 2007

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Wat is het doel van EVC ?.....	4
3	Wat is EVC: het onderscheid tussen EVC en EVK?.....	5
3.1	Eerder verworven competenties (EVC's)	5
3.2	Eerder verworven Kwalificaties (EVK's)	5
4	Kom ik in aanmerking?	6
5	Wat levert een EVC-procedure mij op?.....	6
5.1	Bewijs van bekwaamheid.....	6
5.2	Vrijstelling via EVC.....	8
6	Welke stappen moet ik doorlopen	8
7	Wat houdt de begeleiding in?	8
8	Wat houdt de aanmelding in?	10
9	Wat is een bekwaamheidsonderzoek?	11
9.1	Technieken	11
9.1.1	Het portfolio	12
9.1.2	Het reflectiedossier.....	13
9.1.3	Het competentiegericht interview	13
9.1.4	De beheersingsproef.....	13
9.2	Verloop van het bekwaamheidsonderzoek.....	14
9.3	Eindresultaat van het bekwaamheidsonderzoek.....	14
10	Wat is de erkenning?	15
11	Wat kost de EVC-procedure?	15
12	Is er beroep mogelijk in de EVC-procedure?	16
13	Slotbeschouwing.....	18
14	Waar kan ik terecht?	19

1 Inleiding

Vanaf het academiejaar 2005-2006 is het hoger onderwijs in Vlaanderen een stukje meer flexibel geworden, o.a. doordat studenten hun *eerder verworven competenties* (EVC) kunnen laten meetellen in het hoger onderwijs. De hogescholen en universiteiten kunnen rekening houden met wat u geleerd of ontwikkeld heeft op de werkplaats, tijdens het verenigingsleven, enz. Daarvoor werd een procedure ontworpen die in deze EVC-gids wordt uitgelegd. Indien u denkt in aanmerking te komen voor een erkenning van uw competenties, dan vindt u verder in deze gids welke stappen u kan ondernemen en waaruit de volledige EVC-procedure bestaat.

De EVC-procedure is de verantwoordelijkheid van de Associatie Universiteit Gent maar voor de uitvoering wordt sterk gebruik gemaakt van de expertise van de partnerinstellingen van de associatie: de Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent, Hogeschool West-Vlaanderen en Universiteit Gent. De procedure geldt voor de hele associatie.

Met de gids zal u in staat zijn om uw competenties duidelijk en transparant te presenteren in een vorm die de assessoren zal helpen bij hun evaluatie van uw dossier. We vertrekken hierbij van de competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) waarover u al beschikt. De gids geeft u geen suggesties om die competenties alsnog in de praktijk te gaan verwerven.

U overweegt ongetwijfeld deze EVC-procedure omdat u graag een vrijstelling wenst voor een vak of opleidingsonderdeel en om een deel van het studieprogramma niet meer te moeten volgen. De EVC-procedure leidt echter niet rechtstreeks tot een vrijstelling. Het toekennen van deze vrijstellingen is geen onderdeel van de EVC-procedure zelf, maar is volledig in handen van de instellingen. Er wordt in deze EVC-gids daarom maar kort ingegaan op de procedure voor het verkrijgen van een vrijstelling. Of er ook deelvrijstellingen worden gegeven, hangt af van de wijze waarop het opleidingsaanbod in de instellingen is georganiseerd en kan dus per instelling verschillen.

Om een vrijstelling te krijgen op basis van uw praktijkervaring is het wel nodig dat u eerst de EVC-procedure doorloopt. Het is ook nog altijd mogelijk om vrijstellingen te krijgen indien u reeds een gelijkaardig opleidingsonderdeel heeft gevolgd in een andere opleiding of aan een andere erkende onderwijsinstelling. Dan is de EVC-procedure misschien niet nodig en kan u rechtstreeks een vrijstelling aanvragen. We spreken dan van de *erkenning van verworven kwalificaties* (EVK). Het verschil tussen de EVC-procedure en de EVK-procedure is niet altijd duidelijk. Daarom wordt er in de EVC-gids hieraan ruim aandacht besteed.

We wensen u graag veel succes bij de uitbouw van uw onderwijstraject. Deze gids zal u helpen bepalen of de erkenning van uw eerder verworven competenties daarvan deel kan uitmaken.

2 Wat is het doel van EVC ?

De kennis en de vaardigheden die tegenwoordig nodig zijn om te kunnen functioneren in de maatschappij veranderen snel. Het is daarom nodig dat iedereen blijft leren, ook nadat men het onderwijs heeft verlaten. Het hoger onderwijs wil ook toegankelijk zijn voor zij die na het secundair onderwijs niet onmiddellijk het hoger onderwijs hebben aangevat en enkele jaren ervaringen hebben opgedaan in bijvoorbeeld het werkveld, of voor zij die enkele jaren nadat ze hun hoger diploma hebben gehaald toch nog beslissen verder te studeren in het eigen of een ander domein. Het is de bedoeling van EVC om het resultaat van dit levenslang leren te erkennen in het verdere studietraject. EVC kan de drempel tot het verder studeren verlagen door de praktijkervaring in rekening te brengen.

Met de EVC-procedure worden er ervaringen erkend met een bewijs van bekwaamheid. Deze ervaringen omschrijft men in het kader van EVC als competenties. Competenties kunnen een zeer verschillende invulling krijgen naargelang van de opleiding waarvoor een EVC-procedure wordt gestart. Vooral de mate waarin kennis deel uitmaakt van deze competenties verschilt sterk. In academische opleidingen zal kennis een belangrijker element zijn dan bij professionele opleidingen.

Hou er bij het verder doornemen van deze EVC-gids rekening mee dat deze competenties op twee manieren ontwikkeld kunnen worden. In eerste instantie hebben we het namelijk over competenties die u heeft verworven in een echte leeromgeving, bijvoorbeeld een opleiding gevolgd in een VDAB-centrum, via het SYNTRA-netwerk of organisaties van het sociaal-cultureel netwerk. Daarnaast kunnen competenties ook op een spontane of minder geplande manier verworven worden. Het zal hierbij gaan om ervaringen op de werkplek of het dagelijkse leven. Concreet hebben we het hier bijvoorbeeld over kennis van een vreemde taal door een verblijf van verscheidene jaren in het buitenland in het kader van werk, ervaring met het werken met verschillende computerprogramma's. Competenties die u heeft verworven in een echte leeromgeving hebben het meeste kans om erkend te worden als u ook kan aantonen dat u ze in de praktijk heeft toegepast.

De EVC-procedure is geen alternatieve vorm van examen. Als u bepaalde competenties enkel door zelfstudie heeft verworven zonder concrete toepassing, raden we u aan om een inschrijving voor een examencontract voor dat opleidingsonderdeel te overwegen. EVC is enkel bedoeld voor competenties die u heeft verworven in de praktijk of waarvan u aanzienlijk toepassingsmogelijkheden in een praktijksituatie kan aantonen en waarvan u ook de nodige bewijsstukken kan voorleggen.

Het eindresultaat van de EVC-procedure is het bewijs van bekwaamheid dat uw competenties vermeldt. Dit document heeft voor uw studieloopbaan slechts effect als u ermee naar de hogeschool of universiteit stapt met de vraag om vrijgesteld te worden voor een (deel van een) opleidingsonderdeel. U zal daarom ook gevraagd worden om bij de keuze van de competenties die u wil laten erkennen te vertrekken van de doelstellingen van de opleiding die u op het oog heeft.

3 Wat is EVC: het onderscheid tussen EVC en EVK?

Als aanvrager zal u veelal zelf een vrij duidelijk beeld hebben van de ervaring die u bezit, maar de bedoeling is om deze ook doorzichtig te maken voor de assessoren. Zij beslissen uiteindelijk of u al dan niet een competentie bezit. Zoals later in de EVC-gids aan bod zal komen, moeten deze eigen ervaringen met documenten gestaafd worden. Tijdens dit in kaart brengen van uw competenties of m.a.w. het inventariseren van de ervaringen en de verschillende documenten, zal u moeten blijven stilstaan bij de vraag of de verzamelde informatie verbonden is met EVC (eerder verworven competenties) of eerder te maken heeft met EVK (eerder verworven kwalificaties).

Dit is belangrijk omdat EVC en EVK elk voor een verschillende procedure staan. Concreet betekent dit dat u alle documenten (getuigschriften van gevolgde cursussen, diploma's behaald aan een buitenlandse universiteit, verslagen van werkgevers, ...) zal moeten klasseren volgens deze onderverdeling. Indien u vaststelt dat bepaalde documenten eerder bij EVK horen, dan zal u zich hiervoor eerst moeten richten tot de instelling die bij de Associatie Universiteit Gent hoort, zodat zij u hierover verder kunnen inlichten.

3.1 Eerder verworven competenties (EVC's)

Volgens het flexibiliseringsdecreet zijn EVC's "het geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes dat niet werd bekrachtigd door een studiebewijs (uit een formeel leertraject)." Dit kan m.a.w. heel wat inhouden: de ervaring die u opgedaan heeft in een bedrijf, een computerprogramma waarmee u heeft leren werken, een verslag van uw werkgever dat duidelijk maakt dat u heel bekwaam bent in het uitvoeren van statistische analyses, een cursus die u gevolgd heeft aan de VDAB,

Deze competenties zullen uiteindelijk na het doorlopen van de EVC-procedure al dan niet 'erkend' worden. Dit betekent dat u zelf tijdens deze procedure informatie verzamelt waardoor u de assessoren overtuigt dat u de competenties beheerst.

3.2 Eerder verworven Kwalificaties (EVK's)

Het decreet spreekt over EVK wanneer er sprake is van "een binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen het onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen (voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden)"

Het kan bijvoorbeeld gaan om diploma's, attesten, certificaten die u heeft behaald in een binnenlandse of buitenlandse onderwijsinstelling, een centrum voor volwassenenonderwijs. Die instellingen moeten als dusdanig erkend zijn. Met deze EVK's kan u rechtstreeks een vrijstelling aanvragen. Wanneer de bewijsstukken niet aan erkende instellingen behaald werden, dan kunnen ze ingebracht worden in een EVC-dossier.

Samenvatting - het onderscheid tussen EVC- EVK.

U stelt zich de volgende vraag: “Werd dit bewijsstuk behaald aan een (door het Departement Onderwijs) erkende instelling?”

Hierbij geldt de volgende basisredenering:

- bewijsstuk uitgereikt door erkende instelling: indienen als EVK;
- bewijsstuk uitgereikt door niet-erkende instelling: indienen als EVC.

Indien u vaststelt dat bepaalde bewijsstukken niet thuishoren bij EVK, zal u zich hiervoor moeten richten tot de EVC-procedure.

In sommige instellingen wordt een iets minder strikte tweedeling gevolgd en worden bepaalde opleidingen die niet opgenomen zijn in het Hoger Onderwijsregister toch als EVK beschouwd. Bij twijfel of bepaalde opleidingen bij EVC of EVK horen, kan u terecht bij uw EVC-begeleider.

4 Kom ik in aanmerking?

De EVC-procedure legt geen eisen vast m.b.t. het aantal jaren werkervaring dat u moet bezitten, de hoeveelheid cursussen en extra opleidingen die u gevolgd moet hebben. Maar net zoals bij een gewone inschrijving in het hoger onderwijs zal u wel moeten beantwoorden aan “de algemene toelatingsvoorwaarden” voor het hoger onderwijs. Deze zijn terug te vinden in het onderwijs -en examenreglement van de instelling van de Associatie Universiteit Gent, waar u zich uiteindelijk zal inschrijven.

Indien u niet voldoet aan deze algemene voorwaarden kunnen de instellingen u alsnog de toegang tot het hoger onderwijs geven, maar meestal zal u dan een ander bekwaamheidsonderzoek moeten ondergaan. Dit onderzoek voor toegang valt niet onder de EVC-procedure.

5 Wat levert een EVC-procedure mij op?

Wanneer u een EVC-procedure met succes doorlopen heeft, ontvangt u uiteindelijk een bewijs van bekwaamheid en dus NIET automatisch een vrijstelling. Mogelijke vrijstelling(en) voor bepaalde opleidingsonderdelen zal u pas later verkrijgen op basis van dit bewijs van bekwaamheid. De goedkeuring voor het al dan niet krijgen van een vrijstelling is hierbij volledig in handen van de hogeschool of universiteit zelf.

5.1 Bewijs van bekwaamheid

Het bewijs van bekwaamheid is het eindproduct van een EVC-procedure en het officiële bewijs van uw bekwaamheid op bepaalde gebieden. Het geeft m.a.w. duidelijk weer welke

competenties, door de validerende instantie van de associatie erkend worden. Uiteraard kunnen daar enkel competenties vermeld staan die u via deze procedure heeft laten onderzoeken. Competenties die niet erkend werden door het bekwaamheidsonderzoek, worden ook niet op het bekwaamheidsbewijs vermeld. Dit document wordt opgesteld door de instelling zelf en uitgereikt in naam van de validerende instantie van de associatie.

Waar kan ik terecht met het bewijs van bekwaamheid?

De EVC-regelgeving spreekt over de ‘associatiebrede geldigheid van het bewijs van bekwaamheid.’ Dit betekent dat het bewijs van bekwaamheid, zeker geldig zal zijn binnen de Associatie Universiteit Gent’. Hieronder vallen dus volgende instellingen: Universiteit Gent, Hogeschool Gent, Arteveldehogeschool en Hogeschool West-Vlaanderen. Of andere instellingen het bewijs van de bekwaamheid - opgesteld door de AUGent - zullen erkennen is niet gegarandeerd.

In de instellingen van de Associatie Universiteit Gent zal u dit bewijs van bekwaamheid enkel met zekerheid kunnen gebruiken voor de opleiding waarvoor de procedure of het onderzoek is uitgevoerd. Competenties hebben vaak een opleidingsgebonden invulling. Een competentie die erkend werd in het kader van opleiding A, krijgt niet noodzakelijk dezelfde erkenning in opleiding B. Indien u een andere opleiding wenst te volgen, is het eventueel mogelijk dat u voor bepaalde erkende competenties uw bewijs van bekwaamheid als EVK kunt benutten. Veelal zal u, gezien de contextgebondenheid van competenties opnieuw een aanvraag moeten indienen waarna een bekwaamheidsonderzoek volgt, om uiteindelijk een nieuw bewijs van bekwaamheid af te leveren. Raadpleeg hiervoor de EVC-begeleider.

Hoe lang blijft een bewijs van bekwaamheid geldig?

In principe blijft uw bewijs van bekwaamheid binnen de AUGent steeds geldig. De instelling waar u naartoe stapt met uw bewijs van bekwaamheid, heeft echter wel het recht om een ‘actualiseringprogramma’ op te leggen wanneer het meer dan vijf jaar geleden is dat u uw bewijs behaalde. De competenties (kennis, methodes, vaardigheden/handelingen) kunnen namelijk in de loop van de jaren gewijzigd zijn. De meeste domeinen ontwikkelen zich tegenwoordig snel en ook de competenties die u nu laat erkennen, zijn over een vijftal jaren waarschijnlijk ook al aan een opfrisbeurt toe.

5.2 Vrijstelling via EVC

De aanvraag van een vrijstelling maakt géén deel uit van de EVC-procedure. Men zal deze vrijstelling pas verkrijgen ná het doorlopen van de EVC-procedure en dus nadat het bewijs van bekwaamheid uitgereikt is. Dit is logisch aangezien u bij de EVC-aanvraag duidelijk aangeeft voor welke competenties u erkend wil worden en niet voor welke opleidingsonderdelen u vrijgesteld wil worden.

Het is de hogeschool of de universiteit van de Associatie Universiteit Gent die zelf bepaalt welke vrijstelling(en) u krijgt op basis van het bewijs van bekwaamheid. De instelling beslist dit volledig autonoom. Een vrijstelling betekent dat men een (deel van een) opleidingsonderdeel uit uw studie - programma schrapt. Deze vrijstelling zorgt ervoor dat uw studieomvang vermindert. U betaalt voor het vrijgestelde opleidingsonderdeel ook geen studiegeld.

Bij het kiezen van de competenties die u door de validerende instantie van de AUGent wil laten erkennen heeft u ongetwijfeld rekening gehouden met de competenties die nagestreefd worden met het opleidingsonderdeel waarvoor u graag een vrijstelling wenst. Bij het behandelen van uw aanvraag voor een vrijstelling (op basis van EVC) vertrekt men ook van de competenties van het opleidingsonderdeel en gaat men na of het bewijs van bekwaamheid voldoende aantoont dat u die competenties beheerst.

De procedure die u moet volgen voor het verkrijgen van een vrijstelling verschilt per instelling en soms per opleiding. Raadpleeg hiervoor de studentenadministratie van de instelling waar u zich wenst in te schrijven.

6 Welke stappen moet ik doorlopen

De EVC- procedure bestaat uit vier onderdelen. Het doorlopen van deze procedure zal uiteindelijk leiden tot de erkenning van uw competenties.

Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

1. begeleiding
2. aanmelding
3. bekwaamheidsonderzoek
4. erkenning

7 Wat houdt de begeleiding in?

Het staat u vrij om deze begeleidingsfase al dan niet te volgen.

De centrale persoon waarmee u gedurende deze fase contact zal hebben is de EVC-begeleider, die verbonden is aan de instelling of aan de opleiding waarvoor u interesse heeft.

Wat mag u verwachten van de begeleider?

De begeleider kan samen met u enkele taken uitvoeren:

- De EVC-procedure verder uitleggen, steunend op de informatie uit de EVC-gids.
Welke stappen zal u moeten doorlopen? Welke informatie zal u moeten verzamelen? Wat is het resultaat van de procedure? Hoe lang duurt de procedure?
- Informeren over het bekwaamheidsonderzoek.
De begeleider zal informeren over de verschillende technieken die kunnen gehanteerd worden tijdens het bekwaamheidsonderzoek. De gemandateerde persoon stelt voor elke opleiding een lijst op waarin per competentie aangeduid wordt welke techniek dient toegepast te worden: portfolio met reflectiedossier, en/of beheersingsproef, en/of criteriumgericht interview.
- Helpen bepalen of een EVK-procedure mogelijk is.
Kan ik met mijn studiebewijzen een EVK-procedure starten?
- Advies geven bij de samenstelling van uw portfolio.
De begeleider kan hierbij richtlijnen geven m.b.t. de keuze van de bewijsstukken; mogelijke onduidelijkheden bespreken; suggesties geven bij het inventariseren van ervaringen en bewijsstukken. Hij kiest niet in uw plaats de gewenste bewijsstukken, maar kan wel een aantal tips of aanwijzingen geven omtrent wat als bewijsstuk eerder geschikt zal zijn. U kan tijdens het zoeken van de verschillende bewijsstukken deze opmerkingen meenemen, maar de slotbeslissing hebt u zelf in handen.
- Informatie geven over de procedure voor het toelatingsonderzoek, ingeval van afwijkende toelatingsvoorwaarden
- Informatie geven over de procedure voor het behalen van vrijstellingen, of u verwijzen naar de bevoegde dienst.
Als u toch een EVK-procedure wil opstarten of u heeft uw bewijs van bekwaamheid en wil een vrijstelling vragen dan zal de begeleider u daarbij kunnen helpen.

Deze begeleiding zal vooral tijdens de aanvang van de procedure een belangrijke plaats kunnen innemen, maar ook tijdens het verdere verloop – hetzij iets minder op de voorgrond-aanwezig blijven; de begeleider zal u dan enkel kunnen zeggen in welke fase het dossier zich bevindt. Op deze manier kan u het verloop van procedure stapsgewijs volgen.

U blijft zelf verantwoordelijk voor uw portfolio

- De begeleider neemt geen beslissingen in uw plaats.
De begeleider geeft advies dat u al dan niet volgt. U blijft zelf verantwoordelijk. Het advies van de begeleider is op zich geen voldoende reden om gelijk te krijgen in een eventuele beroepsprocedure.
- Verwacht van de begeleider niet dat hij het portfolio zal samenstellen.
De begeleider is geen tutor of docent die u begeleidt bij een leerproces. De begeleider helpt u alleen de competenties die u al bezit in kaart te brengen zodat de assessoren er een juist oordeel over kunnen geven. Verwacht van de begeleider dus niet dat hij voor u bewijsmateriaal zal verzamelen.
- Het is niet de taak van de begeleider om uw teksten (naar vorm of inhoud) te herschrijven.
De begeleider kan wel advies geven, maar uiteindelijk moet u zelf aantonen dat u de competenties beheerst.
- Verwacht van de begeleider niet dat hij een voorspelling geeft over de competenties die wel of niet erkend zullen worden.
De gesprekken met de begeleider zullen vooral adviserend zijn. De begeleider kan wel aangeven of u leer- en werkervaringen relevant zijn tegen het licht van de beoordelingsstandaarden van een bepaald opleidingsonderdeel, maar dit mag u niet interpreteren als een deel van de beslissing.
De begeleider wil u enkel helpen om zoveel mogelijk van uw competenties te laten erkennen, maar hij neemt de uiteindelijke beslissing niet en wordt ook niet door de assessoren bevraagd.
Wel is de begeleider goed geïnformeerd over de EVC-dossiers die al aan bod zijn geweest, maar beslissen doet hij niet.

8 Wat houdt de aanmelding in?

De aanmelding is verplicht en vindt plaats op de studentenadministratie van de opleiding waarvoor u de aanvraag indient. U moet zich hiervoor persoonlijk aanmelden. De EVC-begeleider kan u eventueel doorverwijzen.

Bij dit eerste contact op de studentenadministratie zal men nagaan of u volledig op de hoogte bent van de procedure en of u reeds in het bezit bent van een EVC-gids en een format om uw portfolio samen te stellen. Verder zal u tijdens deze aanmelding een aanvraagdossier moeten indienen dat bestaat uit twee voorgestructureerde documenten, in het bijzonder:

- *een EVC-aanvraag-formulier (EVC/KAND/2)* met daarop de vermelding van :
een aantal persoonsgegevens; de opleiding waarvoor u de procedure wil starten; de documenten die duidelijk maken dat u voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor de opleiding; de competenties die u wil laten erkennen.
- *Uw portfolio (EVC/KAND/3)*
Dit zal een verzamelmap worden waarin u per competentie aan de hand van een aantal bewijsstukken aantoont dat u die competentie bezit.

De aanmelding zal pas officieel zijn nadat u geregistreerd bent. Dit betekent dat u de noodzakelijke formulieren zal moeten tekenen én de betaling moet uitvoeren.

Vanaf het moment dat u zich registreert, gaat u met de associatie een contractuele verbintenis of overeenkomst aan en wordt uw aanvraag opgenomen in een centrale databank of register. Na deze registratie start de procedure. Dat wil zeggen dat u maximaal 30 werkdagen-uitgezonderd de zaterdagen - na het registreren van de EVC-aanvraag bericht ontvangt of en voor welke competenties u een bewijs van bekwaamheid ontvangt.

U kunt op elk moment in het academiejaar een aanvraag voor een EVC-procedure indienen. U doet dit echter best tijdig voor de aanvang van een semester omdat u pas een vrijstelling kunt aanvragen na afloop van de EVC-procedure wanneer u in het bezit bent van een bewijs van bekwaamheid.

9 Wat is een bekwaamheidsonderzoek?

Het bekwaamheidsonderzoek is een verplicht onderdeel van de procedure, dat volgt op de aanmeldingsfase.

Dit onderzoek vormt de kern van de EVC-procedure omdat op dat moment de competenties die u op het aanmeldingsformulier heeft aangeduid, onderzocht en vervolgens al dan niet erkend worden. Men zal uiteindelijk besluiten of de documenten aantonen of u de competentie al dan niet beheerst.

9.1 Technieken

Om dit te onderzoeken zal men, op basis van de aangevraagde competenties, gebruik kunnen maken van drie methoden:

9.1.1 Het portfolio

Het portfolio zal in uw procedure het basisdocument zijn, waarmee u kan aantonen of u reeds een competentie bezit. Per competentie moet u een overzicht geven van uw leer - en werkervaring: wat heeft u allemaal onder de knie m.b.t. die competentie?

U zal een map van bewijsstukken (evaluatieverslagen, maquettes, papers, opleidingscertificaten die niet verbonden zijn met EVK, ...) aanleggen waarmee u zal aantonen of u voldoende relevante ervaring heeft m.b.t. de verschillende competenties.

Hoe stel ik een portfolio samen?

Voor het portfolio – en eventueel bijkomend het reflectiedossier (zie meer onder 9.1.2) - worden een gestructureerde format (EVC/KAND/3) ter beschikking gesteld. Het portfolio wordt in vier exemplaren op papier, waaronder ten minstens één origineel, afgeleverd bij de aanmelding. Het mag ook bijkomend elektronisch opgeleverd worden. In het format EVC/KAND/3 vindt u de documenten die u nodig hebt voor de samenstelling van uw portfolio alsook aanwijzingen en tips. Indien u dit over dit document nog niet beschikt, kunt u zich tot de EVC-begeleider of de studentenadministratie richten. Bij de EVC-begeleider kunt u tevens terecht wanneer bepaalde zaken u niet duidelijk zijn.

Hoe wordt een portfolio beoordeeld?

Er zullen minstens twee assessoren zijn die onafhankelijk van elkaar een oordeel geven over uw competenties en dus de waarde bepalen van de door u ingeleverde documenten of competentiebewijzen. Elke competentie wordt door tenminste twee assessoren beoordeeld. Er kunnen dus meerdere assessoren ingeschakeld worden. Dat kan het geval zijn als u veel uiteenlopende competenties laat erkennen.

De assessoren zijn personen die over heel wat expertise beschikken over de inhoud van de opleiding. Ze komen namelijk uit het werkveld of uit de opleiding zelf. De assessoren komen onafhankelijk van elkaar tot een oordeel. Tijdens het beoordelen van het portfolio wisselen de assessoren geen informatie uit. Ze maken elk een verslag van het onderzoek dat ze hebben uitgevoerd. Dit verslag sturen ze naar de gemandateerde instantie of persoon (MIP), die uiteindelijk de beslissing zal nemen.

In eerste instantie zullen de bewijsstukken gecontroleerd worden op de authenticiteit, actualiteit en relevantie. Bewijsstukken die hieraan niet voldoen, zullen in het verdere verloop van de procedure niet meer opgenomen worden. Assessoren hoeven met deze documenten geen rekening meer te houden. De overige twee criteria, variatie en kwantiteit, worden bekeken over het geheel van de bewijsstukken heen. Meer informatie over de criteria vindt u in het document EVC/KAND/3.

9.1.2 Het reflectiedossier

Voor het bewijzen van bepaalde competenties wordt gevraagd een reflectiedossier toe te voegen aan het portfolio. Het reflectiedossier wordt automatisch gevraagd voor de competenties van alle academische opleidingen.

In het reflectiedossier bewijst u dat u in staat bent om wat u via (werk)ervaring hebt geleerd te verbinden met de standaarden die de opleiding voor die competentie hanteert.

Een sjabloon voor het invullen van het reflectiedossier zal u ter beschikking worden gesteld.

9.1.3 Het competentiegericht interview

Een aantal vaardigheden, inzichten enz. zijn niet louter te beoordelen door een portfolio. Sommige zaken zijn namelijk moeilijk aan te tonen door een document, omschrijving, verslag, werkstuk. Die moeten ook op een andere manier bewezen worden.

Het competentiegericht interview zal als aanvulling bij en/of verdieping van het portfolio gebruikt worden.

Tijdens het interview zal de assessor u op een gestructureerde manier bevragen omtrent uw competenties. Men vertrekt daarbij van het portfolio. Het is niet de bedoeling dat u op dat ogenblik nog nieuwe argumenten of bewijsstukken aanbrengt. Die moeten in het portfolio zitten.

Men zal u vooral vragen naar concrete voorbeelden die aantonen dat u de competentie beheerst. Hierdoor wil men zo een specifiek en nauwkeurig mogelijk beeld krijgen van de competentie.

U kan zich enkel voorbereiden op het competentiegericht interview door het portfolio nog eens goed te herlezen en u af te vragen welke vragen de assessoren zouden kunnen stellen om na te gaan of u de competenties echt wel zelf beheerst. Het interview kan afgenomen worden door minstens twee assessoren.

9.1.4 De beheersingsproef

Deze proef kan afhankelijk van uw competentie, verschillende vormen aannemen: een simulatieopdracht, een case-studie, een kennistoets.

In sommige opleidingen komen bepaalde competenties voor waarbij de kans groter is dat u als aanvrager een dergelijke proef moet uitvoeren, bijvoorbeeld vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van een experiment, een medische handeling enz.

De beheersingsproef is geen examen over de doelstellingen van een opleidingsonderdeel. Met de beheersingsproef zal men nagaan in welke mate u de competenties uit uw portfolio effectief op vraag (en indien mogelijk in een levensechte situatie) kan uitvoeren. Het portfolio zal voor elke competentie waarvoor u een beheersingsproef moet afleggen wel al enkele bewijsstukken moeten omvatten. Het vooruitzicht op een mogelijke beheersingsproef mag er

niet toe leiden dat u nalaat om de nodige bewijsstukken toe te voegen. Enkel als het portfolio al redelijkerwijs kan aantonen dat u de competenties enigszins beheerst zal men overgaan tot een beheersingsproef. Is het portfolio niet overtuigend dan gaat men niet over tot een beheersingsproef.

9.2 Verloop van het bekwaamheidsonderzoek

Het bekwaamheidsonderzoek kan onderverdeeld worden in vier stappen:

- stap 1: het indienen van het portfolio
- stap 2: op basis van de type competenties die aangevraagd worden, bepaalt de gemandateerde instantie welke techniek(en) zal/zullen gehanteerd worden tijdens het bekwaamheidsonderzoek.
- stap 3: beoordeling door de twee assessoren
- stap 4: deze stap is optioneel. De assessoren kunnen beslissen om nog een bijkomende techniek te gebruiken wanneer de competentie(s) nog onvoldoende duidelijk werd(en) bewezen. Speculeer echter niet op deze 4^e stap. Indien de bewijsstukken in het portfolio en de gebruikte techniek in stap 3 niet goed werden uitgewerkt of te zwak was, kan de competentie immers na de 3e stap niet erkend worden.

9.3 Eindresultaat van het bekwaamheidsonderzoek

Op basis van het uitgevoerde bekwaamheidsonderzoek neemt de gemandateerde persoon voor elke competentie één van de onderstaande beslissingen:

- a. Het is voldoende bewezen dat de aanvrager de competentie beheerst. De competentie wordt erkend.
- b. Het is voldoende bewezen dat de aanvrager de competentie niet beheerst. De competentie wordt niet erkend.

De MIP (gemandateerde instantie/persoon) stelt een samenvattend verslag op. Hierin wordt een overzicht gegeven van alle onderzochte competenties met daarbij de vermelding of deze al dan niet erkend worden en in geval van niet-herkenning een korte omschrijving van de reden hiervoor. Eveneens wordt per competentie aangeduid op basis van welk soort techniek de beoordeling gebeurde (portfolio en/of reflectiedossier en/of een competentiegericht interview en/of een beheersingsproef).

10 Wat is de erkenning?

Erkenning van uw competenties is op zich niets meer dan het opmaken van het bewijs van bekwaamheid door de instelling en dit in de naam van de validerende instantie.

‘Het bewijs van bekwaamheid’ en het ‘het samenvattend verslag’ van de gemandateerde instantie of persoon zijn dus niet hetzelfde. Het samenvattend verslag is een opsomming van 'alle competenties' waarvoor u de EVC-procedure heeft gestart met de vermelding of ze erkend worden of niet. Het bewijs van bekwaamheid is een officieel document. Het is het laatste document van de EVC- procedure en omvat een opsomming van de erkende competenties voor de opleiding die u wenst te volgen.

Binnen de 30 werkdagen (zonder de zaterdagen) na de start van de procedure ontvangt u een bericht of en voor welke competenties u een bewijs van bekwaamheid ontvangt, het eventuele bewijs van bekwaamheid en een afschrift van het verslag van de gemandateerde persoon/instantie i.v.m. het besluit dat men nam.

U zal het bewijs van bekwaamheid en uw originele portfolio zelf moeten afhalen en tekenen voor ontvangst bij de studentenadministratie van de opleiding waarvoor de EVC-procedure werd gestart.

Na het verkrijgen van dit bewijs van bekwaamheid kan u zich eventueel richten tot de instelling waar u zich heeft ingeschreven om vrijstellingen te vragen op basis van uw EVC-bewijs van bekwaamheid.

11 Wat kost de EVC-procedure?

De onderstaande tabel geeft weer wat een EVC-procedure in een aantal verschillende situaties zal kosten. In de meeste gevallen wordt door de Associatie Universiteit Gent €155 gevraagd. (€55 is de administratieve kost, €100 is het bedrag dat u voor het bekwaamheidsonderzoek betaalt) Dit bedrag moet betaald worden bij de aanmeldingsfase en is dus *onafhankelijk van de erkenning van de competenties*.

EVC-procedure met als doel ...	Kostprijs
1. een aantal competenties te laten erkennen van een bacheloropleiding en/of een masteropleiding	155 euro
2. alle competenties te laten erkennen van een bacheloropleiding	590 euro
3. alle competenties te laten erkennen van een masteropleiding (indien u geen onderliggend bachelordiploma bezit)	770 euro

4. alle competenties te laten erkennen van een masteropleiding indien u over het bachelordiploma beschikt (die tot onmiddellijke instroom tot de masteropleiding leidt)

350 euro

12 Is er beroep mogelijk in de EVC-procedure?

Indien u niet akkoord gaat met de beslissing over de erkenning van uw competenties en u daarvoor gegronde redenen heeft, kan u in beroep gaan bij de validerende instantie.

Neem eerst contact op met de EVC-begeleider. Hij kan u meer toelichting geven bij de inhoud van het bewijs van bekwaamheid, het samenvattend verslag en bij het verloop van uw EVC-aanvraag.

Indien u na de argumentatie van de EVC-begeleider overtuigd blijft dat de procedure voor het erkennen van uw competenties niet goed werd uitgevoerd, dan bestaat de mogelijkheid om binnen een termijn van vijf werkdagen (met uitzondering van de zaterdagen) - na tekening voor ontvangst van het bewijs van bekwaamheid - schriftelijk en aangetekend- bezwaar aan te tekenen bij de validerende instantie van de AUGent. U richt uw schrijven aan de voorzitter van de validerende instantie van de Associatie Universiteit Gent, op het adres: Onderbergen 1, 9000 Gent.

Binnen de tien werkdagen - met uitzondering van de zaterdagen- krijgt u een schriftelijke bevestiging of uw bezwaar aan de eisen voldoet. Is dit het geval dan wordt uw bezwaar door de validerende instantie van de AUGent behandeld.

Afhankelijk van de concrete omstandigheden kan de validerende instantie de volgende stappen ondernemen:

- men gaat in overleg met u, de assessoren, ... en alle andere actoren in het geval van een gegrond vormelijk en/of inhoudelijk bezwaar;
- het opnieuw uitvoeren van het bekwaamheidsonderzoek en het opstellen van het samenvattend verslag voor alle of bepaalde competenties (in het geval van een gegrond procedureel bezwaar);
- uw beroep wordt beargumenteerd verworpen.

Het is de validerende instantie die de uiteindelijke beslissing neemt over het al dan niet erkennen van de competentie(s) en het al dan niet uitreiken van een (aangepast) bewijs van bekwaamheid. De uitvoering van de beslissing van de validerende instantie gebeurt door de studentenadministratie van de instelling waar de EVC-aanvraag is ingediend.

De gehele beroepsprocedure wordt in zijn geheel binnen de vijftien werkdagen (zaterdagen uitgezonderd) na ontvangst van het bezwaarschrift afgehandeld.

Het is niet mogelijk om bij een beroepsprocedure een aangepast portfolio in te dienen. Het beroep wordt behandeld op basis van het portfolio dat bij de aanmelding werd ingediend.

Indien u niet akkoord gaat met de wijze waarop uw bezwaar werd behandeld, kan u het dossier voorleggen aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. Voor meer informatie: <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/raad/default.htm> (*Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Hendrik Consciencegebouw 7 A, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel*).

De discussie omtrent het al dan niet verkrijgen van vrijstellingen is geen onderdeel van deze EVC-procedure. U zal dan ook in het kader van EVC geen beroep kunnen aantekenen tegen de beslissing van de opleidingen omtrent het geven van vrijstellingen.

13 Slotbeschouwing

Het begrip ‘erkenning van eerder verworven competenties’ kent een breed toepassingsgebied. Ook in Vlaanderen zijn er EVC-initiatieven die gericht zijn op specifieke beroepsgroepen en er zullen ongetwijfeld nog andere EVC-procedures ontstaan. EVC zoals ze in deze gids beschreven wordt, heeft enkel betrekking op de competenties en doelstellingen die ook in het Vlaamse hoger onderwijs aan de hogescholen en universiteiten worden nagestreefd. Deze EVC-gids is in de eerste plaats bedoeld voor aanvragers die zich reeds als student hebben ingeschreven of dit van plan zijn.

EVC in het hoger onderwijs is de bevoegdheid van de associaties, maar in de Associatie Universiteit Gent zijn het de opleidingen die de beoordeling effectief zullen uitvoeren. De validerende instantie van de AUGent zal de nodige maatregelen nemen om de uniforme kwaliteit van de procedures te garanderen.

De Vlaamse overheid heeft de instellingen voor hoger onderwijs recentelijk (vanaf het academiejaar 2005-2006) verplicht een EVC-procedure aan te bieden. De reglementering is recent en dus nog voortdurend in ontwikkeling. De Raad van Bestuur van de AUGent keurt daarom voorlopig de huidige procedure goed voor telkens één jaar. De houdbaarheid van deze EVC-gids is dus ook beperkt. Vraag de EVC-begeleiders in de instellingen naar de meest recente stand van zaken.

De procedure kan u misschien formeel en ingewikkeld lijken. De kernidee is echter dat u reeds over een aantal competenties beschikt. Daar zijn zeker materiële stukken voor beschikbaar. Deze neemt u op in het dossier. Elke vorm van hoger onderwijs veronderstelt een zekere vaardigheid in het reflecteren over wat men kan. Dat wordt u ook gevraagd in het portfolio in de vorm van een argumentering.

De partnerinstellingen van de Associatie Universiteit Gent kijken ernaar uit om u als student te kunnen verwelkomen. Met uw ervaring vormt u een verrijking voor onze leergemeenschap.

14 Waar kan ik terecht?

Afhankelijk van in welke instelling u de EVC-procedure wenst te doorlopen, kunt u terecht bij volgende contactpersonen:

Arteveldehogeschool

Veerle Vanoverberghe
Verantwoordelijke leertrajectbegeleiding
E-mail: veerle.vanoverberghe@arteveldehs.be
Tel.: 09 235 20 71

Hogeschool Gent

Charlotte Vandenberghe
Stafmedewerker Sector Onderwijs
EVC-begeleider
E-mail: charlotte.vandenberghe@hogent.be
Tel.: 09 267 01 01

Hogeschool West-Vlaanderen

Liesbeth Deblaere
Centrale Diensten – Medewerker Onderwijsvernieuwing
E-mail: liesbeth.deblaere@howest.be
Tel.: 056 24.12 90

Universiteit Gent

Karine Janssens
EVC-begeleider
E-mail: Karine.Janssens@UGent.be
Tel.: 09 264 70 26